

СИСТЕМА ЗБАЛАНСОВАНИХ ПОКАЗНИКІВ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ОБ'ЄКТИВНОЇ ОЦІНКИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

За умов переходу економіки країни і суб'єктів господарювання до інноваційної моделі розвитку значно зростає роль системної та своєчасної оцінки інноваційної діяльності фірми.

Аналіз існуючих підходів до оцінки ефективності інноваційної діяльності [1, 2, 3, 4, 5] показав, що є необхідність роботи над єдиними методологічними принципами в її оцінці. Потрібні нові методики, які дадуть змогу не тільки визначити систему показників ефективності, а й будуть гарантом успішної реалізації вибраної інноваційної стратегії розвитку підприємства. Оскільки правильна оцінка ефективності інноваційної діяльності дає можливість приймати науково-обґрунтовані рішення щодо вибору інноваційного напрямку розвитку підприємств, реалістично складати стратегічні плани, виявляти чинники і резерви підвищення ефективності інноваційної діяльності підприємства.

Інноваційна діяльність потребує значної кількості різних видів ресурсів, а її результати проявляються в усіх сферах діяльності підприємства: НДДКР, економіці, фінансах, соціальній сфері, виробництві, маркетингу тощо, а також істотно впливають на зовнішнє середовище підприємства (район, галузь тощо), тому об'єктивна всебічна оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємства повинна ґрунтуватися на максимально можливому врахуванні її основних складових. Л.А. Лисенко [6] на основі аналізу видів ефектів від інноваційної діяльності підприємства пропонує виділяти такі складові її ефективності: науково-технологічну, економічну, соціальну, екологічну, ресурсну, фінансову, етнічно-культурну, маркетингову та регіональну.

Незважаючи на те, які види ефектів ми виберемо, формуючи критерії і показники, за допомогою яких будуть оцінені результати інноваційної діяльності, слід брати до уваги те, що ефекти повинні бути взаємопов'язаними між собою. Отож, зосередження уваги тільки на

фінансових показниках не дає повної картини стану підприємства, унеможливує побудувати точний прогноз його розвитку. Відповідно необхідно використовувати систему комплексного обліку усіх показників – збалансовану систему показників.

Питання розроблення і впровадження збалансованої системи показників вперше було поставлено Р.С. Капланом та Д.П. Нортеном. Розроблена ними система діє в чотирьох напрямках, а саме: фінанси, споживачі, внутрішні процеси, навчання та зростання [7].

Розроблення виміральної системи для оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємства залежить від конкретної бізнес-моделі, яка описує витрати, процеси, результати і висновки від створення ідей до виконання і отримання цінності, і лежить в основі цієї системи [8, с. 280]. У такій бізнес-моделі для кожного з її етапів розглядаються показники, які враховують усі сторони інноваційної діяльності підприємства відповідно до збалансованої системи показників. На етапі витрати відслідковують структуру управління – стратегію, структуру і систему, прихильність працівників і нові таланти. Завдання етапу процеси – прослідкувати за інноваційним портфелем, загальним оглядом ефективного виконання проекту, становищем інноваційної системи і оцінки доданої вартості партнерів. Етап висновки (підсумки) – відслідковують ефективність товару і процесу (порівняно з товарами конкурентів), частку ринку завдяки новим клієнтам і якість розробленої технології. І на закінчення, етап результати – відслідковують продажі і приріст доходів як короткотермінові показники фінансового результату і курс акцій, які належать до галузі як можливість виробляти цінність для компанії.

Після розроблення інноваційної бізнес-моделі наступним кроком є визначення показників, які опишуть цю бізнес-модель. Підсумовуючи, слід зазначити, що використання збалансованої системи показників дає змогу сформувати цілісніший, збалансований погляд на компанію, за якого жодна важлива область бізнесу не буде пропущена.

1. Фатхутдинов Р.А. Инновационный менеджмент: Учебник. – 2-е изд. – М.: ЗАО Бизнес-школа «Интел-Синтез», 2000. – 624 с. 2. Крылов Э.И. Анализ эффективности инвестиционной и инновационной деятельности предприятия: Учеб. пособие. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 384 с. 3. Завлин П.Н., Васильева А.В. Оценка эффективности инноваций. – СПб.: Издательский дом

«Бизнес-Пресса», 1998. – 216 с. 4. Плоткин Я.Д., Львов Д.С. Экономическая эффективность новой техники. – Львов: Выща шк., 1986. – 142 с. 5. Фалько С.Г. Измерение и оценка эффективности инноваций // Вестник машиностроения. – 1998. – № 6. – С. 40–43. 5. Чайка В.В. Методичні основи оцінки ефективності інноваційної діяльності // Вісник Одеського державного економічного університету. – 2006. – № 23. – С. 351–359. 6. Лисенко Л.А. Підхід до оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємства // Научно-технический сборник. – 2000. – № 78. 7. Смірнов В.В., Клименко О.О. Система збалансованих показників як ефективний інструмент об'єктивної оцінки діяльності підприємства // Академічний огляд. Економіка та підприємництво. – 2007. – № 2. 8. Давіла Т., Епштейн М., Шелтон Р. Працююча інновація: Як управляти нею, вимірювати її та здобувати з неї вигоду / Пер. з англ.; За наук. ред. Т.Ф. Козицької. – Дніпропетровськ: Баланс Бізнес Букс, 2007. – 320 с.

Н.М. Побуцька

студентка гр. ЕФІМ-14.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. Кривцун І.М.

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІФ В УКРАЇНІ

Перший інвестиційний фонд у світі було створено у серпні 1822 р. у Бельгії. Найбільшого поширення інвестиційні фонди набули у Великобританії і США. Сьогодні більше половини американських домогосподарств є вкладниками того чи іншого інвестиційного фонду.

З точки зору їх природи та функцій інвестиційні фонди почали створюватись в нашій країні у 2003 р., після прийняття у 2001 р. Верховною Радою України закону „Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)”.

Протягом останніх 5 років свого розвитку ринок вітчизняних інститутів спільного інвестування (ІСІ) продемонстрував позитивну динаміку зростання та забезпечував інвесторам доволі високий рівень інвестиційного доходу, який перевищував дохідність банківських депозитів. Сьогодні загальний обсяг активів ІСІ перевищує 6 млрд. грн. В Україні до ІСІ належать пайові та корпоративні інвестиційні фонди.

Пайові інвестиційні фонди (ПІФ) – це активи, які належать інвесторам на правах спільної часткової власності, та перебувають в